

EDINOST

Izhaja vsak dan, udli ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nežankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorcijske lista: Edinosti. — Tisk: tiskarna Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava inšerati oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Ljudsko glasovanje za Maribor. Francoska rešitev.

Kakor smo že javili, je nemškoavstrijsko odposlanstvo na mirovni konferenci protestiralo proti meji, kakor je bila določena že pred daljšim časom, tako namreč, da bi Maribor z vsem slovenskim ozemljem vse do pred Spilja pripadal Jugoslaviji. Tozadevna avstrijsko-nemška nota je trdila, da je Maribor za Nemško Avstrijo prevažno narodnostno in prometno središče, da bi je mogla opustiti. Maribor da šteje s svojo okolico 35.000 Nemcev (v resnici morda pravilno Nemcev 2000 in kakih 15 do 18 tisoč nemških kmetov). Zato so zahtevali, da naj bi šla nemško-avstrijska meja približno 30 kilometrov nižje, kot pa je bila določena doslej, torej nekeko 10 kilometrov južno Drave, po vrhovih Pohorja. To ozemlje da je absolutno potrebno za prehrano Gradca in gornje Štajerske in za izvoz iz teh gornje-štajerskih nemških predelov.

Kdor pozna le količjak razmere na Štajerskem, more reči, da je vse to navadna izmišljotina, kajti ni bilo večjega nasprotstva v trgovskih in podobnih poslih, kot med Mariborom in Gradcem. Šentljiški predor je tista meja, ki je vedno delila graško in mariborsko interesno področje. Gornja Štajerska je pač res s svojimi poljedelskimi proizvodi zalagala deloma Gradec, še več pa Dunaj, z lesom in drugimi takimi izvoznimi proizvodi pa je težila preko St. Mihaela-St. Vida-Beljaka k morju, ne pa preko Maribora, in še tembolj, ker je tamoznja državna železnica imela vedno konkurenčne cenike za zvezo s Trstom proti južni železnici. Teženje Maribora in okolice proti Gradcu je torej za vsakega, ki le količjak pozna razmere, čisto navadna izmišljotina, da ne rečemo naravnost laž, in še tembolj, ker je vendar vsa mariborska okolica — slovenska, ki je v delžni in državni zbor vedno volila slovenske poslance.

Nemško-avstrijska nota se je sklicevala tudi na to, češ, da so v Mariboru delavnice južne železnice, v katerih da dela okoli 4000 nemških delavcev in uradnikov. Res je to; toda te delavnice so edine delavnice južne železnice na jugoslovanskem ozemlju, in če bi prišle te delavnice na kak način, da postane Maribor nemškoavstrijski, bi jih morala južna železnica, ki jo ima 500 do 600 kilometrov svojih prog na jugoslovanskem ozemlju, naravnost prenesti kam drugam na jugoslovansko ozemlje, ker jugoslovanska vlada pač nikdar ne bi mogla trpeti, da bi se za železnice preje na njenem ozemlju uporabljal vsekakor lahko s domačim nadomestljiv tuji inozemski delavski in stvarni material. Nemška Avstrija bi k večjemu morala biti hvaležna, da Jugoslavija ni odpravila onih 4000 delavcev, z družinami vred torej, kakor pravijo, 15.000 oseb, iz svojega območja, pač pa da jih poštno in bolje preživlja, kot bi jih mogla preživljati ona sama. Nesmisel je tudi, da bi se železniški promet Nemške Avstrije v svojem bistvu razvil po železniškem trikotu Bruck-Beljak-Maribor. Nemška Avstrija ima po svojem lastnem ozemlju direktno zvezo z Italijo preko St. Mihaela in Spitala in prav nič ne potrebuje za to ovinka preko Maribora, in še temmanj, ker je mirovna konferenca itak Meziško dolino na Koroskem brez ljudskega glasovanja že prisodila Jugoslaviji in bi bila tako presekanja južna železnica Maribor-Beljak, neglede na izid ljudskega glasovanja v pasu A na Koroskem, ki bo brezdvomno v prid Jugoslaviji, s čimer pride južna železnica do par kilometrov pred Celovcem v jugoslovanske roke.

Prva zahteva, ki jo je podpiral predvsem načelnik italijanskega odposlanstva, gospod Tittoni, je bila, kakor smo že javili, da naj bi mesto Maribor samo glasovalo v ljudskem glasovanju skupno s spodnjo Korosko. O stvari poroča sedaj »Corriere della Sera« naslednje:

PARIZ, 27. ponoči. — Bil je č. Tittoni, ki je v ponedeljek pred vrhovnim svetom poudarjal, kako bi bilo koristno, da bi se ugodilo pravični zahtevi avstrijskega odposlanstva z določitvijo, da bi se privolilo ljudsko glasovanje tudi za mesto Maribor, ali bolje rečeno, za mariborski sodni okraj, ki je pretežno nemški. (Stvar je povedana zelo nejasno, kajti mariborska sodna okraja sta dva: levi in desni breg Drave. Mariborski sodni okraj »levi breg« obsega mesto, kolikor ga je na levem bregu Drave, z okolico, ki je slovenska; »desni breg« pa takojmenovano »Magdalensko predmestje« z delavnicami južne železnice in ogromno slovensko okoliščansko večino.) Toda

francoski in angleški zastopnik v urejevalnem odboru sta predlagala izpremembo sklepa, ki ga je že storil vrhovni svet, ki je šla za tem, da se raztegne pas, v katerem naj bi se skupno z Mariborom vršilo ljudsko glasovanje, z očitnim namenom, da bi nemške glasove mestnega območja potlačila slovenska večina okolice. Danes je Tardieu obnovil predlog v vrhovnem svetu in zahteval, da naj se v okoliš, v katerem naj se vrši ljudsko glasovanje, vključi z Mariborom vred tudi ves politični okraj, namesto samega sodnega okraja, kakor je predlagal Tittoni. Ker je poleg angleškega odposlanstva bilo za ta predlog tudi ameriškega odposlanstva, ki se je vse do večerj kazalo, da se strinja z italijanskim predlogom, naklonjenostim avstrijskim koristim, o sklepu pač ni bilo več dvoma.

Potemtakem je torej sklenjeno, da se izvrši ljudsko glasovanje ne samo v mestu Mariboru, in ne samo v sodnem okraju mariborskem (v katerem naj bi se bilo izvedlo, ne vemo), temveč v celem mariborskem političnem okraju, torej v celem področju bivšega mariborskega okrajnega glavarstva.

Maribor sam ima sicer res nemško, ali bolje rečeno nemškotarsko večino, toda okraj je vedno imel ogromno slovensko večino. Sprejeti Tardieujev predlog zagotavlja potemtakem Jugoslaviji gotovo večino pri ljudskem glasovanju. Ako bo torej glasoval mariborski politični okraj z mestom Mariborom vred sam zase, ni dvoma, da vse dosedanje po Jugoslovanih zasedeno štajersko ozemlje pripade Jugoslaviji. Če pa bo ta okraj glasoval skupno s spodnjo Korosko, nerazdeljeno po okrajih, pomenja ta sklep le še zagotovitev tem večje, tem gotovejše jugoslovanske večine. Prekletstvo se je torej potemtakem izpremenilo v blagoslov.

Ententno svarilo Rumunski.

PARIZ, 27. (S.) Vrhovni zavezniški svet je sklenil, da priobči brzojavko, ki jo je poslal Clemenceau dne 23. t. m. rumunski vladi v Bukareštu. V brzojavki se ugotavlja, da je dobila mirovna konferenca žal zanesljive vesti o rumunskih revizijah in ropanjih na Madžarskem. To bi se moglo tolmčiti edinele s tem, da niso rumunski vladi znani določeni principi o odškodninah, toda rumunska vlada, ki sodeluje pri delovanju mirovne konference in ki je podpisala mirovno pogodbo z Nemčijo, bi morala vendar znati, da je bilo v tej pogodbi določeno, da imajo vse prizadete države pravico do odškodnine, in da ima edinele centralna komisija kot edin zastopnik zavezni in pridruženih držav, pravico do porazdelitve sovražnega imetja med prizadete države. Postopanje rumunske vlade pomenja pomankanje spoštovanja namram konferenčnim določbam. Postopanje rumunske vlade ni postopanje države, ki želi in upa na kakšno korist od klavzul o odškodninah, v pogodbah, ki so se sklenile ali ki se še sklenejo. Rumunska vlada se gotovo spominja, da je njen pooblaščenec na mirovni konferenci, Ontenomeu, pristal dne 23. junija, s pridržkom poznejše odobritve s strani svoje vlade, na princip, da bo tudi Rumunska prispevala k stroškom za osvoboditev narodov na sovražnem ozemlju, in da se ji bodo potem stroški poračunali v določeni obliki odškodnine. Rumunska vlada mora tudi znati, da je bilo takrat določeno, da se ne sme izplačevati posameznim državam na račun odškodnine ničesar, dokler ne dobe vse prizadete države svojega dela. Zadnji dogodki se morejo tolmčiti le kot odstop rumunske vlade od dogovora od 27. junija. Vseled takega odstopa bi dobile zavezne in pridružene vlade proste roke za morebitno vpeljavo hipoteke na operacije v vseh ozemljih bivše avstroogrske monarhije, za katera more rumunska upati, da jih dobi. Z druge strani bi lahko imelo rumunsko obnašanje za posledico osterje potopšanje s strani entente, ki želi obnoviti Evropo. Če bi se princip v odškodninah izrodil v individualno polasečevanje, bi rasti apetiti, bi nastali spori, in v splošni zmešnjavi, ki bi nastala, bi sovražnik gledal, da se odtegne svojim dolžnostim. Zavezne in pridružene države ne morejo verjeti, da namerava rumunska vlada povzročiti tako nevarnost, ki bi jo morala ententa na vsak način preprečiti.

Mirovna konferenca pričakuje torej od rumunske vlade, da ji pošlje takoj naslednjo izjavo: 1) rumunska vlada pripozna načelo, da je imetje sovražnih držav skupno jamstvo

vseh zavezni in pridruženih držav; 2) rumunska vlada pripozna komisijo za odškodnino kot edinega zastopnika za porazdelitev odškodnine; 3) rumunska vlada sestavi seznam vseh predmetov, ki si jih je prisvojila na Madžarskem po premirju dne 3. novembra 1918, in ga predloži komisiji za odškodnino ali pa provizoričnemu organu, ki bi ga mogla eventualno imenovati mirovna konferenca. Rumunska si ohrani lastninsko pravico samo do predmetov, za katere se lahko ugotovi sporazumno s komisijo za odškodnino, da so že stara rumunska last, odvzeta sovražniku; 4) vsako pošiljanje madžarskega imetja na Rumunsko se takoj ustavi, izvzemši slučaj posebnega dovoljenja s strani mirovne konference ali njenih zastopnikov; 5) rumunska vlada odobri zgoraj omenjeno pogodbo od 27. junija, ki jo je podpisal Antonescu.

Mirovna pogodba z Avstrijo.

PARIZ, 28. (S.) Zavezniški svet je na svoji seji danes zjutraj končno veljavno določil klavzulo mirovne pogodbe z Avstrijo, in sicer glede pristanišč, glede rečne in železniške prometa in glede delovne organizacije. Vrhovni svet se je bavil razum tega z dogodki v Zgornji Šleziji. Jutri sestavi pismo, ki bo priključeno mirovni pogodbi z Avstrijo.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo se ne podpisuje pred 10. septembrom.

PARIZ, 28. (S.) »Petit Parisien« piše o mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo in pravi, da se bo še razpravljalo o raznih popravkih, tičočih se teritorijalnih klavzul glede italijanskih, čeških in srbskih mej. Smatra se sedaj, da se ne more podpisati mirovna pogodba pred 10. septembrom.

Iz Jugoslavije.

ZAGREB, 26. (»Stampa«.) »Zopet se pojavlja živa agitacija v prid voditeljem republikanskih pristavov, kateri so zaprti že mesece. Leti so: Šefar, Radić, dr. Prebec, dr. Azman, dr. Fattori in Anton Mayer (res lepi tički!) in razum tega na stolne njihovih pristavov. Vsi zahtevajo, naj se začne proti antirentnem razpravi; toda vlada ne sme uvesti razprave, dokler se ne pojavi zunanji porazil. Do nekaj dni se začne razprava proti 102 varžadskim mešancom, ki so bili aretirani v zadnjih protisrbskih izgreduh (Bog ve kje!) Oficijelna »Riječ« piše, da morajo Radić in njegovi »sodržni ostati v zaporu, ker so pred kratkim poslali italijanski vladi spomenico, v kateri se pridružujejo njenemu stališču, da se zopet postavijo Habsburžani na prestol.«

»Stampa« ne ve kako bi to svojo vest prismočila, pa jo komentira s svojimi kislosladkimi refleksijami o balkanski fantaziji.

Naj navedemo za zabavo pisavo še enega podobnega »informatorja« o jugoslovanskih zadevah, kakor je zgoraj omenjena »Stampa«. »Glas-zetta di Venezia« napada jugoslovanski tiskovni urad, ki ga primerja z madžarskim tiskovnim uradom pod Belo Kuhom. Navaja nato pisanje »Neue Zürcher Zeitung«, za katero pravi, da je izvršeno informiranje o jugoslovanskih zadevah. Če pa čitamo izvajanja tega lista, ki ga posnema italijanska »informatorka« o jugoslovanskih zadevah, bi se nikakor ne mogli strinjati z njenim »zvrstnim« informiranjem. »Neue Zürcher Zeitung« govori o treh revolucionarnih (!) gibanjih v Jugoslaviji: zagrebški, osiškem in mariborski. Najhušje posledice je bilo imela zagrebška vstaja. Vsa Radićeva stranka da se je z orožjem v roki dvignila proti Srbom. Osvobodili da so Radića, za katerega ta ni znan, če je bil zopet zaprt, ali je pa zbežal. (Če že zmerja italijanski »informator«, ki vendar dokazuje v vsakdanjem informiranjem o jugoslovanskih zadevah, da je o dogodkih v Jugoslaviji zelo dobro poučen, če ta list zmerja švicarskega prijatelja z »izvrstnim« informatorjem, bi mu bil vendar moral nadopolniti njegove manjše slučajno netočne informacije in mu povedati, da je Radić še vedno tako dobro zaprt, da mu ne more pomagati libezec »Gazette« in njegova švicarskega prijatelja.) Poročila o zagrebški »vstaji« končujejo s velikimansko prerokostjo: »Med Hrvatini in Srbi obstoji tak jarek, da je njuna združitev nemogoča.« (Ta izjava je še precej neznana. Neki podoben italijanski »informator«, glasoviti »Popolo d'Italia«, je pred kratkim celo pisal, da so Hrvatim boljše legatiji nego Srbi. Si-

enega meseca. Prijel je takoj za pero in pisal, pisal poročilo o grozni bitki v Mariboru, ki je bila tako krvava, da je ubogi revež nikdar ne pozabi. Še več! Čim več misli na to grozno klanje, tim večja mrzlica za trese. Če je izpolnil poročilo mesec dni po grozni bitki tako krvavo, kaj bi bilo šele, če bi bil pisal takoj po bitki? Prepričani smo, da bi bili čitali v tem slučaju pretresljivo vest, da Maribor ni več, da so ga razrušile srbske in slovenske granate... Pomirite se vendar, gospod poročevalce, in prosite prehodnico v Švico, ali Italijo. Če Vam gorski zrak ne ohladi razburjenih možganov, Vam jih pa gotovo morski!

In sedaj priče zadnja revolucija, italijanska vstaja. Mariborski bojni hrup mi je še sumel po ušesih, zato mu poročilo ni uspelo, kakor bi bil želel. V Osiško je šlo torej za boljševisko vstajo. Poročevalce piše, da so to vstajo vodili židje. To mu verjamemo. Pripravljate nato, da ni našlo to gibanje v narodu odmeva. Voditelji da so nato našli svojemu gibanju protisrbsko smer. Prišlo da je do boja med hrvatskimi in srbskimi četami. Hrvatske čete da so ušle čez mejo k Madžarjem. Z drugimi besedami: Osejčani so pognali žide tak odkoder so prišli!

Ko je poročevalce poročal o vseh teh dogodkih, ugotavlja, da je edina rešitev iz teh razmer ta, da se razpiše res splošno, svobodno volitve, v katerih bo narod mogel izraziti svojo voljo.

Ta članek (to govori sedaj morda italijanski prijatelj švicarskega poročevalca) je naredil v švicarskem javnem mnenju globok vtisk. Srbski poslanci v Bernu, Jovanović, je moral poslati »Zürcher Zeitung« brzojavko, v kateri trdi, da članek ne odgovarja resnici. Ne v Zagrebu, ne v Osiški da ni bilo sploh nikakšne vstaje, in zagrebški dogodek da ni nikakor z zvezi z Radićevim osvoboditvijo.

Čitateljem podobnih listov se mora že res čudno zdeti, da ta blažena Jugoslavija sploh še obstoji, kajti če bi bile res vse vesti, ki so jih ti listi o njej prinesli resnične, bi morala biti že zdavnaj zakopana!

Italijani rešili Celovec iz silne bede.

DUNAJ, 26. (S.) (Zakasnelo.) Avstrijski listi potrjujejo korektno vedenje italijanskih čet v Celovcu. Neki list piše, da smatrajo Celovčanje Italijane za osvoboditelje iz silne bede; tako izginja staro močno sovraštvo proti njim.

Reško vprašanje.

RIM, 27. (Po »Secolo«.) Za petek je sklican ministrski svet k seji. Med drugimi vprašanji bodo na dnevnem redu tudi vprašanja zunanje politike. Razočaranje, ki ga je prinesla prejšnja vlada v državo, je bilo tako veliko, da ne morejo nekateri tudi sedaj verjeti, da so mogoče večje teritorijalne pridobitve. Že dvigalo nekateri listi svoj glas in se razburjajo radi zadnjih novic, ki prihajajo iz Pariza. Toda vsak bi moral že sedaj vedeti, pravi »Secolo«, da so bila nekatera italijanska vprašanja zelo kompromitirana radi nedobrotnosti zavezniškov in radi težkih napak italijanskih zastopnikov, in da niso mogli napraviti novi italijanski delegati čudežev. Najbolostnejše je morda reško vprašanje, zaključuje »Secolo«; »sanje Italije in Rečanov se ne bodo izpolnile, ker Reka ne bo priključena k materi domovini.«

Dokazi zvestobe in ljubezni do domovine, ki jih je podalo te dni reško prebivalstvo ob odhodu grenadirskih brigade, so genili Italijo in bodo dali vladi povod, da zopet dvigne narodni čut v prid bratskemu mestu.

Iz Poljske.

Napredovanja poljskih čet.

VARSAVA, 27. (S.) Neko poročilo poljskega glavnega stana podaja naslednje vesti o vojskem položaju na vzhodni fronti, na litovski in ukrajinski fronti. Sovražnik, ki je dobil močna ojačenja, se je trdovratno upiral na mostu pri Borzovu, toda slihan napad naših pešpolkov je prisilil sovražnika, da je zapustil svoje močno utrjene postojanke in se umaknil čez reko Berezino. Južno od Borzova so doslej naše čete mesto Berezino, Svlecz in Osipovico. Na severu se je umaknil sovražnik čez reko Tisvo. V okolici Gubokovega so se vršili trdovratni boji. V dunjski okolici živo delovanje naših oddelkov. Na volinski fronti so dosegle naše čete severno od Berezna črto Olohoko—Tomasgrad. Sovražnik nadaljuje umik. Naša konjenica je razgala iz gozdov obo-rožene boljševiske drhali. Galicijska fronta. Na fronti ob reki Zbruč in dalje severno za Ostrovom vlada mir. Na podlagi vzajemnega dogovora z rumunskimi oblastmi so začele naše čete 18. avgusta zasedati Pokoje in so že zasedle mesta Nadvorno Tejadit, Vorohita in Mikulčin.

Iz Madžarske.

Novi kabinet.

BASEL, 28. (S.) Iz Builmpeshte poročajo: Friedrich je sestavil takole nov kabinet: Predsedstvo in notranje zadeve Friedrich; zunanje zadeve grof Emerich Czaky; poljedelstvo Jurij Rubinek; vojna general Schmetzer; prehrana Karleraky; uk in bogočastje Karel Hunar; pravo Jurij Balogy; narodne manjšine Jakob Beyer; javno zdravstvo Andrej Esillery; propagandna Stefan Aller; ministar za majhna posvetva Stefan Sabo; industrija

— Da.

— Ej, ej! Vendar ne bi bila smela pognati Toma od hiše. Dasiravno je pretepel lekar-narja, je bil vendar v prodajalnici pošten človek. Imel je čiste roke, in njegovi računl so v redu.

— Ali prosim vas, gospod kurator, saj ne govorimo sedaj o Tomu, temveč o Josu. Kaj ste našel v računih?

— V računih ničesar, ker ta poštenjak sploh ni vodil računov; menda jih je vse imel v glavi. Toda pisma so tu z vseh strani, iz katerih je razvidno, draga moja gospodinja, da zunan-jim trgovcem dolgujete tisoče in tisoče.

— Jaz? Kako je to mogoče?

— Trgovci pišejo po denar za svoje blago.

Pravijo, da se čudijo, da stara, glasovita Radi-ćeva trgovina nekaj časa sem naročuje trikrat več ko prej, ne plača pa niti beliča. Pišejo, da ne pošljejo več blaga.

— Moj Bog! Moj Bog! Ali povejte mi, kaj je to in kaj bo. Jaz ne razumem ničesar.

(Dalje.)

Daniel Ohah; trgovina Franc Heinrich; finance Ivan Ruen.

Razprava proti volitvam dokončana.

PARIZ, 27. (S.) Volni svet je dokončal razpravo proti osebam, ki so obdolžene, da so agitirale za organizacijo za volitvstvo v Švici. Svet je ob-sodil Dariaea in Gaspartia na smrt, Murata na prisilna dela do smrti, ženski Schdek in Dejardins pa na 10 let prisilnih del v trdnjavi.

Wilsonova grozitev Turčiji.

PARIZ, 27. Časopisi objavljajo neko poročilo iz Aten z dne 25. t. m., ki pravi, da je izročil ame-riški politični komisar turški vladi neko Wilsono-vo brzojavko, katere poziva Turčijo, naj opusti krvave poboje z Armenci. Wilson grozi turški vladi, da se odpravi od njegovih 14 točk ona točka, ki priznava vzdržavo otomanske suvere-nosti v turških pokrajinah.

Senat ratificira mirovno pogodbo prihodni teden.

WASHINGTON, 27. (S.) Senator Kitchcock je izjavil po pogovoru s predsednikom Wilsonom, da se ratificira mirovna pogodba v teku prihod-njega tedna potom glasovanja, katerega se udele-ži najmanj 12 republikanskih senatorjev. Kitchcock je tudi izjavil, da se popravek, glede Schiantunga in vsi drugi popravki zavrnejo.

Velikanske separeije odkrite na Dunaju.

Dunajski župan je 14. t. m. v mestnem svetu odkril velikansko separeijo, ki jo je izvedla prejšnja krščansko-socialna uprava na Dunaju. Na enem samem poslu, pri katerem je novembra 1918 ob-člana nakupila 2400 vagonov kislega zelja, izginila je občina celih 41 milijonov kron, namrečno 41.400.000 K. To izgubo je prejšnja uprava za-krivila zlasti z brezmejno lahkomyseelnostjo. Iz-guba je za celih 10 milijonov kron večja, nego kupnina za zelje. Če bi bila občina vse nakupljeno zelje brezplačno razdelila, bi bila prihranila 10 milijonov kron nasproti sedanjim izgubim. 673 vago-nov je pa kratkoma izgubilo, — poneverjenih. Preiskava o tem dogodku vodi mešana komisija, v kateri so socialni demokrati in krščanski so-članci. Ta komisija je ugotovila sledeče: V letih 1918-19 je občina, pod prejšnjo upravo, kupila 24.146.876 kg kislega zelja. Od tega je prodano 9.035.955 kg, 30. junija 1919 še v zalogi 5.190.000 kg, od marca do junija se je umislilo 3.190.000 kg. manka, pa ne da bi se vedelo kako 6.730.921 kg. Dohodki znašajo 7.498.997 K, stroški pa 48.910.770 K. V tem znesku se niso vračunane obresti bank. Preiskava se še nadaljuje. Listi namigavajo, da se bodo v kratkem odkrili še nadaljnji slučajni velikans-ki škandali, ki jih je zakrivila dunajska mestna uprava med vojni in celo še — pred njo.

Jasnosti je treba!

(Dopis z dežele.)

Sobotni članek sodruga Passiglija v »Lavo-ratoru« je razkril vse nezdave in krivične razmere, v katerih se nahaja slovensko de-lavstvo, ki je vključeno v italijanski delavski zbornici v Trstu.

PODLISTEK

Iljjeva oporoaka. (32)

Av gust Šenoa. — Prevedel M. C.—ž.

— Lep obrok! Bog mu blagoslovi. Ali sedaj pa zbogom, gospodar Joso.

— Zbogom, Pepa! In če kaj več izveste o stotniku, pa mi povejte.

— Bom, bom. Na mojo dušo, nisem klepe-tulja, molčim kakor riba, to ve vsak; ali takole svojim ljudem... zakaj ne? Ljudje morajo ve-deti, kaj se godi v hiši.

Starka je nato odšla, Joso pa je ostal sam in začel resno razmišljati o novem gospo-darju.

Kmalu je bil Zagreb poln vdove Radićevke. Na vse glasi se je govorilo, da vzame stot-nika. Nekateri so se čudili stotniku, kako more jemati meščanko in še vdovo, drugi pa so zopet menili, da je vse to le zaradi de-narja, tretji so neusmiljeno grajali Jago, da se ji je zahotelo gosposstva in da se bo še ke-

sala, toda o ženitvi ni nihče dvomil. Jaga se je malo brigala za vse to.

— Jmela ga bom, — je rekla ponosna, — pa če tudi ves Zagreb počti od zavisti.

Medtem ko se je doma vse pripravljalo, čis-tilo, prezidavalo, se je vdova vsa srečna vr-tela po zabavah, se šalila, smejala, kakor da bi bil njen ves svet, in stokrat je rekla Pepi:

— Ne bom cesarica in tudi ne banica, pač pa bom stotnikovica.

Nekega jutra je Jaga na mehki blazini sa-njala zlate sanje o svoji bodoči sreči. Tedaj je prihrumela v sobo Pepa:

— Gospodinja! — je zaklicala.

— Kaj je, za vraga? — se je prestrašila Jaga.

— Čujte, čujte! Hotela sem ravnokar k peku. Stopim na ulico in vidim, da je naša prodajalnica zaprta. Začudim se. Saj se ven-dar odpira ob petih, in sedaj je že osem. Vr-nila sem se v hišo, da pogledam, kaj je, da zbudim Josu.

— In?

— Ni ga. Soba prazna. Vse, kar je imel, je izginilo.

— Kaj pomenja to? — se je prestrašila vdova.

XIII.

Ker sama ni razumela trgovskih poslov, je vdova Jaga takoj poklicala svojo desno roko, odvetnika Jelničja, da bi on pogledal, kaj je. Odvetnik je stopil z gosposdino v prodajalnico, da pregleda račune in pisma, ker so pandurji iskali Josu po vsem mestu, ne da bi ga bili našli. Odvetnik je sedel, začel prelistavati pa-pirje, računati, stiskati oči, majati z glav-o, vdova pa je stala zraven njega in ga s stra-hom pogledavala. Stara Pepa in drugo slu-žabništvo so gledali skozi dvoriščno okno v prodajalnico, da bi videli, kaj je napravil Josu.

— Ali ste kedaj obračunavala z Josom?

— Nikdar.

— Ali je ta človek sam naročeval blago od zunaj?

— Da.

— In sam plačeval?

istim kulturnim, ne kulturnobohim programom in ne s strankarskimi nameni privlačila in uspevala. Če torej propada, leži krivda na vseh samih, ker vam ljudstvo ne pampa. Povprašajte o tem po deželi in izvedeli boste resnico!

Pozdravljamo vsako kulturno organizacijo v našem narodu, zato smo se zveselili tudi »Ljudskega odra« in ustanavljanja njegovih podružnic po deželi. Toda povejte nam, zakaj počejo vaši propagatorji v isti vasi drugih naših društev? Zakaj želijo, naj se razpuste?

To smo hoteli vprašati, ker ne moremo več dopuščati slepomenja z našim narodom. Ljudstvo je izpregledalo, zato, gospodje slovenski socialisti: čista sredstva, čiste namene, jasnosti!

Pripomba uredništva: Objavili smo ta članek, pisan v resnici tako ostro, kakor ne bi bil naš namen. Nismo ga pa ublažili, ker želimo odkriti pokazati tistim krogom, katerim je namenjen, kako pogubno je tudi za najboljši stvar, če njeni zastopniki ne znajo ali nečejo vztrajati na jasno začetni ravni poti, temveč zavijajo v stran, kamor jim narod ne sme, ne more in tudi ne sme slediti, ako naj ostane narod!

Otvoreno pismo svim Istrskim Jugoslavenima.

Pazin, 26. kolovoza 1919.

Javljamo vam ovi, da če dne 5. rujna o. g. ponovno početi izlaziti »Pučki Prijatelj«.

Troskoj za izdavanje lista za sada ogromni, a i vse ostale prilike, u kojima list izlazi, veoma skupo, što svatko od nas dobro zna; i druge je strane potreba, da se veći jednom započne izdavanjem ovoga lista, jer je naš narod disorientiran i bez svojega posebnog lista kao izgubljen. Molimo vas stoga da nam odmah javite, komu ćemo slati list u vašim stranama na prodaju i u koliko komada. Biti će bolje, da se šalje list u čim većim ometima za prodaju a čim manje po jedinima, jer će u prvom slučaju prodaja bolje proći i novac će se odmah uterati a manje će se trošiti izgubiti.

Cena će listu biti za svakoga lira 8 na godinu, odnosno lire 4 za pol godine a lire 2 za tri meseca. Pojedini broj stoji 10 cent.

Na zaljev smo pripravili dati prodavaocu 2 cent, za svaki prodani broj.

Ekonomski su prilike lista prilično teške, te bez jedne oveće pomoći, odnosno bez oveće naklade, listu će biti onemogućen redoviti izlazak. Računamo stoga na prokušano rodoljublje i poštovanost naših ljudi, osobito bolje stojećih, da će nas pomoći i izvanredno u ovom eminentno rodoljubnom poduzeću, držeći se one: dva puta daje, tko brzo daje.

List će se slati samo onima, koji ga plate unapred.

Nastojat ćemo, da se ovaj jedini hrvatski list istre čim više raširi, te će zato i svako ograđivanje u njemu biti uspešno, što osobito stavljamo na svoje svim našim trgovcima, i svima koji imaju što da oglaš, nek se čim pre počnu s odnosnim oglašima, te se u tu svrhu obrate upravi našega lista.

Preporučamo se i za blagohotnu suradnju. Listu će sve dobro doći, osobito kratki i jezoviti članci i dopisi gospodarske naravi. Javljajte nam i svaki novi događaj, bilo kakve naravi u vašoj okolini.

U potrobi se poznaite prijatelji. U vatri se kuša zlato. U olujama života otkriva se značenje. Tko je uz nas sada, tko nije klono duhom, taj će nas materijalno i moralno pomoći, i čim veća bude ta pomoć, tim će veća biti i naša uzajamnost, tim bolji naš rad, tim ćemo pouzdanije gledati budućnosti u oči.

Ponovno se preporučamo i ostajemo
Veleštovanjem
Uprava i Uredništvo »Pučkog Prijatelja«.

Domaće vesti.

Neposredno obćevanje sodnih oblasti u stvari izvršitve zaprosila. Predsedništvo italijanskega ministarstva sveta (osrednji urad za nove pokrajine) je v zvezi z enakimi navodili, ki jih je podal pravosodni minister sodnim oblastim in kraljestvu. In interesu sodstva in strank s pravkar izdano okrožnim sodnim oblastim v zasedenem oemziju dovolilo neposredno dopisovanje med omenjenimi oblastmi glede izvršitve zaprosila in sicer v civilnih, trgovinskih ter kazenskih stvareh in glede dostavljanja sodnih spisov. Oredilo je, da se mora vršiti to potem deželnih in okrožnih sodišč v zasedenem oemziju ter civilnih in kazenskih sodnih virovov in kraljestvu.

Italijansko društvo »Dante Alighieri«.

bo imelo letos svojo glavno skupščino v Trstu, katere je bilo določeno na 14. septembra. a se je sodaj prelozila na nedeljo, 28. septembra. Skupščina bo zborovala tudi še 29. in 30. septembra ter 1. oktobra. Spozraj glavne skupščine se določa v kratkoma.

Izjememba primika. Generalni civilni komisar je »ovoliš Rudolfa Zakrasku, rojenemu v Gorici l. 1870. in tjakaj pristojnemu, da izpremeni prilike Zakrasku v »Monticco«. — Edvardu Glavaču, rojenemu v Gradiscu leta 1892, se dovoljuje izprememba primika v »Pascalle«. — Avredli Opara, rojen l. 1863 v Milahu, pristojen v Vodnjan, sme izpremeniti primike v »Opera«; dr. Evgen Scabar, rojen in pristojen v Trstu, v »Scabardi«; Fran Terčon, rojen l. 1875 v Trstu in tu pristojen, v »Terzonu«; Peter Vuk, rojen v Trstu l. 1889 in pristojen v Podgrad, v »Adamoli«.

Vsi, gospodične in gospode, ki žele sodelovati v letošnji sezoni pri slovenskem gledališču, so vabljene, da se zglase nocoj od 20 do 21 v gledališki dvorani.

Amnestija v Jugoslaviji, po smislu ukaza z dne 5. junija 1919, je izvršena. Nepričakovano velikega števila nesrečnikov, ki so prišli v stik s kazenskimi zakoni, se je milostnim potom izpregledal ostanek kazni, veliki večini pomnoščenecv ogle kazni, vsem, ki so deležni amnestije, pa tudi vse posledice kazenske obsoje. Pri deželnem sodišču ljubljanskem je deželni amnestije 749 oseb. Pri okrajnem sodišču ljubljanskem 534 oseb. In pri še ostalih sodiščih v okrožju dežel. sodišča ljubljanskega, tizemski zasedeni oemzijo na 268 oseb, skupaj torej samo v okrožju deželnega sodišča ljubljanskega 1551 oseb. Od nesrečnikov, ki so bili obsojeni pri deželnem sodišču ljubljanskem ali pa pri tom preganjani zaradi kaznivih dejanj, ne da bi bile prišle že do obsoje, je deželni mladi 260 tatov, 83 deželni tatvin, 12 ponare-

jalecv, 62 golfovcv, 100 pretepačev, 88 izvirnih nasilnikov in 144 preganjancev radi drugih kaznivih dejanj. Od pomnoščenecv je 566 moških in 183 žensk. Vse kazni na prostosti, ki so se imenovale, kolikor so bili obsojeni, odpuščati znanajo skupaj 111 let 2 meseca 27 dni, denarnih kazni pa se jim je odpustilo 2070 K. Te številke ga se nanašajo edino na pomnoščenecv pri deželnem sodišču ljubljanskem, dočim nam druge podrobnosti o pomnoščenecv pri okrajnih sodiščih niso natančneje znane, oziroma se miso še statistično obdelave.

Ponesrečil se je 21. avgusta v Strazhišu pri Kranju erarični cestar Franc Benčina. Ko so vozili s tovornim avtom gramoz za posipanje ceste, mu je padel kloboč raz glave, hotel ujeti kloboč je padel pod voz ter mu je šlo kolo čez levo roko in mu jo strlo.

Imovina državljanov SHS na Madžarskem. Finančno ministarstvo v Belgradu je z odlokom J. Br. 1979 od 3. avgusta 1919 obvestilo delegacijo ministarstva financ za Slovenijo v Ljubljani, da osrednja vlada ni pozvala državljanov SHS, da v smislu zahteve madžarskega sovjetske vlade prijavijo svojo imovino na Madžarskem, ker je francoska vlada objavila vse tozadevne dispozicije Bele Kuna za prosto tatvino. Te dispozicije za državljane SHS ne morejo imeti nikakih pravnih posledic. Naša osrednja vlada kakor tudi vse ostale zavezniške vlade so v tem vprašanju izjavile, da soglašajo z negiranjem francoske vlade. Zavezniške vlade bodo samo — brez poprejšnje prijave posameznih strank — mednarodnim potom vzele v zaščito interese svojih državljanov.

Nesreča na kamniški železnici. Prošlo soboto je med postajama Trzin-Crnuče padel z vlaka g. I. Kopitar, ki se je boril do zadnjega časa v srbski vojski in se peljal na dopust. Kolo mu je zdrbilo roko nad komolec, tako da so mu jo morali takoj po prihodu v Domžale odrezati. Ponesrečenca so nato z rešilnim vozom prepeljali v ljubljansko bolnico.

Nesreča pri Velikovu. Pri popravilju mosta pri Velikovu sta vsled narasle vode utonila dva vojaka-saperija in sicer Jožef Dežman in Simon Korošec. Vrli saperski bataljon je skupno 2 njima izgnobil še 6 mož.

Združenje pekovski zadrugne bolniške blagajne z okrajno bolniško blagajno. Občni zbor pekovski zadrugne bolniške blagajne je sklenil večeraj združenje te blagajne z okrajno bolniško blagajno (S 18 pravi pekovski zadrugne bolniške blagajne). Na podlagi tega sklepa so nameščeni v pekarnah od danes dalje člani okrajne bolniške blagajne, katere jim bo od 31. t. m. dalje predpisovala prispevke po svojem lastnem splošnem plačevalnem načrtu in bo izplačevala že od danes bolnikom, doslej pripadajočimi pekovski zadrugni bolniški blagajni, bolniško podporo na podlagi splošnega plačevalnega načrta okrajne bolniške blagajne.

Dražba izločenih konj in mul. V San Giorgio di Nogaro se bo 1. septembra t. l. od 8 do 11 in 16 do 20 vršila javna dražba konj in mul, izločenih iz kr. meščanske vojske. Če se dražba ne konča določen dan, se bo nadaljevala 2. septembra v istih urah.

Zivnostenska banka. Upravni svet Zivnostenske banke v Pragi je imenoval g. Marija Maloborčiča, asistenta trdnice Maloborčič & Co. v Trstu, za člana predstojništva tržaške podružnice Zivnostenske banke.

Izprememba imena poštnega urada Središče v Središče ob Dravi. Da se razlikuje ime poštnega urada v Središču, okrajno glavarstvo Ptui, od imena poštnega urada v Murskem Središču in se na ta način prepreči zamenjavanje recenih dveh poštinih uradov, se dosedanje ime urada Središče v ptujskem okraju izpremeni v »Središče ob Dravi«.

Učni tečaj za babice prične 1. oktobra t. l. v Ljubljani.

Tvornico šolskih zvezkov je nanovo ustanovila Učiteljska tiskarna v svojih prostorih v Franciskanski ulici št. 6 v Ljubljani. S tem pridobi Slovenija zopet novo podjetje, ki je bilo že zdavnaj potrebno in ki bo preskrbelo naše šole s potrebnimi zvezki. Tvornica je z obratom že pričela in ima vse potrebne zvezke za odposiljanje že pripravljene. Izdelki so iz dobrega papirja z likovni zunanji ovitki in se kot domači izdelek najpogosteje priporočajo.

Ljubzenska tragedija. Krojač Stanislav Collagiovanni, star 32 let, iz Rima, stanoval v ulici Mazzini št. 27, je prišel predvčeršnjim zjutraj ves krvav v mestno bolnišnico. Zdravnik ga je preiskal in ugotovil, da ima težko rano nad tretjim rebrom na levi strani prs. Ranjenec je bil sprejet v 10. oddelku. Na vprašanje, kdo ga je ranil, je ranjenec odgovoril, da ga je ranil snovi neki neznanec, ko se je vračal po stopnicah v svoje stanovanje. Dogodek je bil naznanjen karabinjerem, katerim se je zdelo ranjenčevu pripovedovanje precej neverjetno. Karabinjeri maršal Ministrstva se je del na zasledovanje in je ugotovil naslednje: Ranjenec, Stanislav Collagiovanni je služil kot vojak pri oddelku, ki se je nahajal v Kobariču. Pri tem oddelku je bila zaposlena tudi neka Marija Chun, stara 23 let, iz Pirana. On je ugaljal Marijo, Marija njemu, in Lubezen je bila kmalu v njunih srcih. Živela sta kot dva golobčka, dokler ni prišel poraz italijanske vojske pri Kobariču. Stanislav je odšel s svojim bežečim oddelkom in se ustavil v Trbižu. Tam se je zatekla tudi Marija, toda kmalu je bila premeščena v Florenco. Od tedaj se nista videla dolgo časa.

Ko so prišli Italijani v Trst.

Prišel je tuži Stanislav in se nastani v ulici Mazzini 27 V. nadst., pri neki družini. Tudi Marija se je povrnila v Trst in se nastanila v ul. Malolice 17. Dobila je kot šivilja zopet delo pri nekem vojaškem oddelku. V Trstu sta se kmalu našla, in stara ljubzen je zopet občela. Bila sta vedno skupaj. On je hodil k nji, ona k njemu, toda več ona k njemu, nego on k nji. Stvar ta se bila nadaljevala, Bog ve do kadal, da ni prišla vmes neka tretja oseba, ki je Stanislavu zmešala glavo. Postajal vedno hladnejši napram Mariji, katero je to grozno bolelo. In tudi večerji in noči so postajale vedno grše. Vsek večer je moral Stanislav poslušati Marijina očitanja, vsek večer je moral Marija ugotavljati, da ji je Stanislav vedno tuji. Ni je več prijazno pozdravljala, ko je vstopila zvečer v njegovo sobo, nista več kramljala pri večerji, temveč sedela sta tiho drug poleg drugega in se potem hitro pozdravljala. Tada Marija ni mogla svoje žalosti prirediti in večkrat so jo obile solze, ko je videla, kako je sama in zapuščenca. In grozna misel ji je šinila v glavo: »Ali te bom imela jaz, ali pa nobena...«

Predsednočnim je prišla, kakor po navadi, k njemu na večerjo. Sprejel jo je še hladneje, kakor po navadi. Zdelo se ji je celo, da seva smolno ogle sovraštvo iz njegovih oči. Sedla sta k mizi. Pogledala ga je, toda njegov pogled je bil sprt na

mizo. Odločila se je, da pokliče še zadnjič. Vorašča ga je potihlo, šubezavno, zakaj je ne ljubi več, toda on ni dvignil oči z mize. Šinila je v njega vedno hušje, vedno silnejše, grozila, rotila, šokala in končno je vsa njena prijetelstva bo izbruhnila v histerično kričanje. On pa je vstal, jo prijel za roko in rekel: »Poklici! Kri ji je šinila v glavo, omamlila je, toda takoj nato se je vzvratila, oko ji je zablikalo, okoli ust je zaigral prezirljiv usmev, in preden bi mignil, je iztrgala iz nedrja nož in ga zasadila Stanislavu v prsa. Nato je zbežala.

Kaj se je potem zgodilo, je čitateljem že znano. Ko je dokončala svojo povest, so se ji vije solze iz oči. Karabinjeri maršal jo je odvedel v zapor.

Tatovi. V gostilno Frana Kerševana v Carboli Zg. 384 so vdrl pretelo noč tatovi ter odnesli sir in gnuj ter 35 lir iz blagajne. Ko so si privoščili še par kozarcev vina, so jo lepo odkurili, pustivši 280 lir škode.

Mario Levi, ki ima zalogo lesa v ul. Coroneo je javil karabinjerem, da so ga protekli noč obiskali nepovabljeni gostje ter mu odnesli tri zaloge tri deske v vrednosti 200 lir.

Emiliju Albanese je večeraj, neznan zlikovec ukradel v ul. Settefontane listnico, v kateri je imel 170 lir.

Na postaji pri Sv. Andreju so tatvine na dnevnem rodu. Pretelo noč so našli karabinjerji v nekem praznem vozu 26 kg usnja, katero je bilo ukradeno. Pričakovati so lastnikov, a brez uspeha.

Ravnatoku so isto noč zasledili karabinjerji dva tika, katere sta s silo hotela odpreti neki voz, v katerem se je nahajala slatina. Imenujeta se Emil K. in Anton P.

Ogenj. Večeraj ponoči je na Kastiljskem trgu na posestvu g. Albina Anžica ogorela hiša. Zgorela je velika množina sene in žita. Škoda je precejšnja.

V blaznosti. Ob pozni uri so v bližini Kanala opazili čudež nekega človeka, ki se je valjal po bledu ter hipoma skočil kvišku ter padel onemogoel na tla. Ljudje so podklicali Trevesa. Oba zdravniška pomagala sta ga dobila pri polni zavesti, a vendar sta ga odpeljala proti bolnišnici. Prišedši v ul. Mazzini je začelo reveža, ki je bil gluhihonen, zopet napadati. Ker pa je imel zvezane roke, je začel brčati na vse strani, tako da so morali priti na pomoč karabinjerji. Odpeljali so ga domov, a je pozneje zopet ubežal čes, ker mu je hotela mati napolniti glavo z dinamitom. Bil je brez srčce, brez kloboča in čevljev. Bežal je z zvezanimi rokami ter se je na bregu večkrat ranil. V ul. Montecchi ga je ustavil italijanski častnik Peter Travesini. Telefonirali so zopet po Trevesa, ki ga je odpeljal v bolnišnico. Imenuje se Rudolf D. 17 let star.

Ob 16 so telefonirali po Trevesa iz proste hiške pri Sv. Andreju, kjer se je nahajal na pomolu št. 13 mladi pomorščak, ki je kazal znake blaznosti. Imenuje se Peter P. S pomočjo več drugih pomorščakov ga je bilo mogoče izvesti. Ker se je pa pomiril, so ga odpeljali na parnik, kjer je v službi.

V Gradež so tudi klicali Trevesa k nekemu pomorščaku, ki je v hišni blaznosti hotel zažgati centek ter je tekel po mestu z velikim nožem v roki. Treves se je odpeljal z avtomobilom tjakaj, a blaznika ni našel. Ob 19 so telefonirali potem s tržaškega kolodvora, kjer so ga našli zvezanega ter ga odpeljali v bolnišnico. Imenuje se Celeste M. 33 let.

Tramvaj trčil ob voz. Tramvaj, ki vozi s Campo Marzio v Bošket, je večeraj trčil ob voz pivovarne »Adria« v ul. C. Battisti. Nesreče ni bilo, je konja sta padla na tla, a so ju zopet spravili na noge.

Hotel je po sil. Večeraj je prišel pred toleranco hišo v ul. del Fico št. 9 neznanec, ki je zahteval, da se mu odprejo vežna vrata. Ker mu pa go spodnja ni hotela napraviti te usluge, jo je parkrat ranil z nožem po stehih. Zdravnik z rešilne postaje ji je dal prvo pomoč ter jo glede na neznanca rane pustil v domači oskrbi.

Se o večeršnjih nesrečah na železnici. Oni dve osebi, kateri ste se nahajali v kočiji ste: Ivan San, 54 let star in Marij San 21 let. Obadva sta dobila lahke poškodbe ter sta odšla v bolnišnico v Portorose.

Pri drugi železniški nesreči na bujski progi so bili ranjeni še naslednji vojaki: sergente Moretti, vojak Zimbardi ter Marij Perez. Obvezali jih je vol. zdravnik Pecchiore, nakar so jih prepeljali v vojaško bolnišnico v Trst.

Z granato se je ranil. 10letnega Cesarja Tenzeja, sina milijonarja Tenzeja, so večeraj pripeljali iz Tomaja v mestno bolnišnico. Otok se je igral z granato, katere je eksplodirala ter ga močno ranila na več delih telesa. Na prošnjo roditeljev so ga prepustili domači oskrbi.

S konja je padel večeraj 13letni Bruno Makarovič. Pri padcu se je težko poškodoval na nogah. Prvo pomoč mu je dala zdravniška postaja, nakar so ga odpeljali v mestno bolnišnico.

Borzna poročila.

Trst, dne 28. avgusta 1919.

Tečaj:

Jadranska banka	250—255
Cosulich (Austroamericana)	570—590
Dalmatia (Parob. dr.)	300—310
Geroimich	1500—1550
Lloyd	980—1000
Lussino	1500—1550
Martinoch	430—450
Navigazione Libera Triestina	1550—1600
Oceanica	450—465
Premuda	640—655
Tripostovich	570—590
Assicurazioni Generali	16500—16750
Riunione Adriatica	3050—3125
Ampela	430—440
Cement Dalmatia	240—255
Cement Spalato	330—345
Cistična petroleja (Raff. Ott. Min.)	1700—1750
Cistična riža (Pilatara riso)	370—350
Krka	383—393
Tržaški Tramvaji	220—230
Tržaška tvornica olja	950—1000

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina 1 l. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina 1 l.

V TRŽIČU (Monfalcone) se proda radi družinskih razmer hiša z več prostori, pripravnost za obrt, trgovino ali kmetijstvo, s 10.000 m² zemljišče, ali brez zemljišča. Hiša je oddaljena 10 minut od središnje kraja. Povprašati pri Franu Bonetto, ul. Crociera št. 99. 4004

NA PRODAJ je lepo posestvo, obstoječe iz dveh hiš, ena novo zidana, za vsako obrt pripravljen, tik glavne ceste, z 11 ha zemlje, vinogradi, njive, travniki in lepim sadnim vrtom. Pojasnila daje Filip Mokre v Tomaju, pr. Datovjaka. 4005

HIŠICO odda takoj v našem svojih členov sedrača »Naš dom«. Pojasnila daje urad ul. Torre bianca 30, l. 4006

KROJAČ PAVEL PESTOTNIK, ul. Gatteri 44, se priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in okolice. 3993

UČITELJ poučuje otroke ljudske šole. Pride tudi na dom. Cene zmorne. Pojasnila: Sv. Ivan Spodnji 628 l. 3973

MEBLIRANA SOBA se odda v nejem. Sv. Ivan Bradežja 648, pritličje. 3999

POROČNA SOBA z volnenimi blazinami in vzmeti se proda radi selitve. Trg Golobci 10, vrata 11. 4000

PRODAJO se popolnoma zdravi vinski sodi domače uporabe za črtno od 2-3 in 6 hl. Kje, pove pismonoša Radovič, Nabrežina. 3307

PRODA se 15 oken in 10 vrat. Franc Kobal, Opčina št. 417. 4003

UČITELJICA izveščana v francoščini in nemščini, pripravlja za izpite. Mesečno 12 lir. Acquedotto 33, IV. nadst. levo. P 711

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. delle Poste št. 10, Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

KROJACNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Assisi št. 24, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

BABICA, diskretna, se priporoča. Nasloviti: Luca, Rojan Vernicelli 459, Trst. 3993

STALNA RAZSTAVA naslednjih predmetov: fino in navadno pohištvo, hišna oprema in oprava, kinematografski predmeti, dragulji, športni in umetniški predmeti. Prost vhod brez obvezne za nakup. Prostovoljna dražba vseh predmetov razstavljenih od 9-12 in od 16-19. Ulica Chiozza št. 7. Telefon 34-92. P 134

Javen ples

se bo vršil 7. septembra t. l. v Povirju pri Sežani. — K obilni udel žbi vabi mladina.

Cenjeni inserenti, kateri nam pošiljajo oglase z dežele, naj nam oprostite, če je oglas šele 10-15 dni pozneje objavljen, ker temu nismo krivi mi, ampak neurejene poštna razmere. — Prosimo tudi, da se oglasi plačajo antecipatno.

Javen ples

na vrtu »Klanec« se bo vršil dne 14. septembra t. l. v Klancu pri Kozini. — Začetek ob 16. — K obilni udeležbi vabi MLADINA.

Vsi oni, kateri nam po prejemu računa od našega inseratnega oddelka pošljejo denar, naj blagovole napisati na odrezek poštna nakaznice, — številko dotičnega računa. —

OBČINSTVO naznanjam, da sem odprl ZALOGO VINA, italijanskega in istrskega. — Cene po dogovoru. — PUGLIESE & COMP., Ceale Grissino št. 338 — Koper.

Učenca,

krepkega in zdravega, strogo poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, najrajši z dežele, sprejme v svojo trgovino s š. eberijskim in mešanim blagom. — F. Kutin, Postojna.

Ferdo Kleinmayrjeva

Italijanskega jezika zelo priročna in praktična z vajami, razgovori, pismi, besednim zakladom in z 2500 izrazi je pravkar izšla. Prodaja in razpošilja jo J. Štoka, Trst, ul. Milano. Cena je L. 3.60, vezana L. 4.50. Po pošti 50 stot. več.

PFAFF Stroji za šivanje in vezanje pravi nemški vzorci Seidel & Neumann in »Singer« Gast & Gasser. Trdnost ustanovljen l. 1873. Tvrda ustanovljen l. 1873. FRANCESCO BEDNAR Trst, ul. Campanile 19

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

(Lastna palača). Ustanovljena leta 1838. Zavarov. proti škodi, povzročeni po ognju, strelu in eksploziji. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Zilvilenska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah. Delniška glavnica in rezerva dne 31. decembra 1918 K 199,625,922.40. Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1915) K 516,405,849. Cdkar obstoja družba, je bilo v vseh branžah izplačano na škodah K 672,534,435. Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih.

POZOR!

Velika podružnica v Božjempolju pri Proseku tvrdka G. WEISS, v Trstu, ul. Valdirivo št. 23, telefon 23-78, naznanja svojim naročnikom, da je njena zaloga dobro preskrbljena z najrazličnejšimi vini, belimi in rdečimi, zganjem, marsalo in vermutom po konkurenčnih cenah.

POZOR!

Kštem službo občinskega tajnika mlad, bivši uradnik na okr. glavarstvu, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega, hrvatskega in srbskega jezika v govoru in p. savi in zmožen vseh uradniških del. Plača po dogovoru. Prijazne ponudbe na inser. oddelek Edinosti pod šfro »A. K. 13«.

Razpis službe.

Okrajna bolniška blagajna v Nabrežini razpisuje mesto

blagajnika

Nastop službe 15. septembra t. l.

Tozadevne ponudbe je nasloviti na odbor »Okrajne bolniške blagajne v Nabrežini«.

Javen ples s tombolo

se bo vršil

31. avgusta v Brjuh pri Gorjanskem.

Dobitki tombole sestoje od dveh daril od imenom »Kopitar Arabo«.

KISOVA KISELINA
(kisov ekstrakt)
ledena, zajamčeno čista 99%
se dobi pri
HOLLANDIA COLONIAL
črnuži z om. j. v Trstu
ul. Pier Luigi da Palestrina št. 2
(vogal ul. Coroneo)
Telefon 24-03. Telefon 24-03.

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 15 (bivša zlatarnica G. ZERKOVITZ & Figlia)
Velika izbira srebrnih in zlatih in, uhanov, verig, itd.

Dr. FRANZUTTI
ZOOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gloschino Rossini št. 12, vogal ul. delle Poste. Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni asistent Dr. J. Čermaka. - Izdiranje zob brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje.

Posestvo z zemljiščem
Je naprodaj v Komnu št. 70.
Pojasnila istotam od 27. do 28. t. m.